

UCHWAŁA NR 182/XXV/2021
RADY GMINY ROŚCISZEWO
z dnia 26 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 - 2030

Na podstawie art. 10e oraz art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2020 poz. 713, ze zm.) w związku art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1295, ze zm.)

uchwała się, co następuje:

§ 1.

Rada Gminy Rościszewo przyjmuje Strategię Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 - 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rościszewo.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Jacek Bartoszewski

Uzasadnienie do Uchwały

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030 stanowi istotny dokument planowania rozwoju lokalnego, określający kluczowe kierunki rozwoju gminy. Strategia wskazuje wizję, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań wyznaczone do realizacji w okresie jej obowiązywania.

Szczegółowy harmonogram prac nad Strategią został przyjęty chwałą nr 158/XXIII/2020 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania Strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji.

W terminie od 15 lutego 2021 r. do 22 marca 2021 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu Strategii. Szczegółowy przebieg i wnioski z przeprowadzonych konsultacji zostały ujęte w sprawozdaniu

z przeprowadzonych konsultacji społecznych zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1295, ze zm.) i opublikowane na stronie internetowej Urzędu Gminy Rościszewo.

Pismami z dnia 2.02.2021 r. firma opracowująca dokument zwróciła się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie z wnioskami o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pismem z dnia 26.02.2021 r. (znak pisma: ZS.7040.61.2021.DB) Mazowiecki Państwowy Inspektor Sanitarny nie stwierdził konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pismem z dnia 5.03.2021 r. (znak pisma: WOOS-III.410.61.2021.JD) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie również nie stwierdził konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jacek Bartoszewski

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 - 2030

Rościszewo, 2021 r.

Spis treści

Spis treści	2
I. Wprowadzenie	4
II. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu	5
III. Diagnoza gminy Rościszewo	6
3.1. Strefa przestrzenna	6
3.1.1. Położenie	6
3.1.2. Komunikacja	7
3.1.3. Zabytki	8
3.1.4. Infrastruktura	9
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	9
Sieć gazowa	9
Ciepłownictwo	9
Energia elektryczna	10
3.1.5. Mieszkalnictwo	10
3.1.6. Środowisko	11
Powietrze	11
Obszary chronione	12
3.2. Strefa społeczna	15
3.2.1. Demografia	15
3.2.2. Pomoc społeczna	16
3.2.3. Bezrobocie	17
3.2.4. Kultura, Sport, Rekreacja	18
3.2.5. Ochrona zdrowia	19
3.2.6. Oświata	19
3.2.7. Partnerstwo	21
3.3. Strefa gospodarcza	21
3.3.1. Podmioty gospodarcze	21
3.3.2. Rolnictwo	23
3.3.3. Turystyka	23
IV. Wnioski z diagnozy strategicznej	24
4.1. W zakresie uwarunkowań przestrzennych	24
4.2. W zakresie z procesów społecznych	25
4.3. W zakresie uwarunkowań gospodarczych	26
V. Obszary strategicznej interwencji	27
VI. Analiza SWOT Gminy Rościszewo	28
VII. Wizja rozwoju i misja gminy Rościszewo w perspektywie 2030 roku	30
VIII. Cele strategiczne rozwoju gminy Rościszewo w wymiarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym	31
8.1. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych	33
8.1.1. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy przestrzennej	33

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

8.1.2. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy społecznej	36
8.1.3. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy gospodarczej	38
IX. Oczekiwane rezultaty planowanych działań	40
X. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy	44
XI. System realizacji Strategii	46
11.1. Monitoring	47
11.2. Ewaluacja	47
XII. Ramy finansowe i źródła finansowania	48
XIII. Wyniki ankietyzacji przeprowadzonej na rzecz opracowania Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030	49
Spis rysunków	54
Spis tabel	54
Spis wykresów	54

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030 (dalej Strategia) jest dokumentem opracowanym dla gminy Rościszewo i jej mieszkańców oraz podmiotów działających na jej terenie.

Powstała z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających dalszą potrzebę rozwoju gminy z uwagi na zmieniającą się sytuację przestrzenno - społeczno - gospodarczą.

W okresie, który upłynął od opracowania poprzedniej Strategii na lata 2014-2020, zarówno w otoczeniu zewnętrznym jak i wewnętrznym zaszło szereg zmian, mających istotne znaczenie dla rozwoju gminy, zarówno w okresie najbliższych lat, jak i w perspektywie długofalowej. W związku z tym władze samorządu gminnego uznały za celowe opracowanie nowej Strategii. Bardzo ważnym czynnikiem uzasadniającym potrzebę opracowania nowego dokumentu strategicznego jest zapewnienie spójności ze strategicznymi dokumentami na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym.

Niniejsza Strategia obejmuje diagnozę sytuacji przestrzenno – społeczno - gospodarczej gminy Rościszewo, dokonaną na podstawie pozyskanych danych od różnych podmiotów.

Podstawą prawną do opracowania Strategii jest Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i jej nowelizacja, w ramach której dodano stosowne zasady dotyczące formułowania Strategii, w tym dodanie art. 10e-10g w brzmieniu:

1. *Gmina może opracować strategię rozwoju gminy.*
2. *Strategia rozwoju gminy jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę.*
3. *Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 1378), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności:*
 - 1) *cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;*
 - 2) *kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;*
 - 3) *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;*
 - 4) *model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;*
 - 5) *ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;*
 - 6) *obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815 oraz z 2020 r. poz. 1378), wraz z zakresem planowanych działań;*
 - 7) *obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;*
 - 8) *system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;*
 - 9) *ramy finansowe i źródła finansowania.*

II. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu

Jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych, na których opiera się przedmiotowa Strategia jest **Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Innowacyjne Mazowsze**, która stanowi podstawę do sporządzania kierunków i obszarów rozwoju gminy, które powinny być spójne z założeniami całego województwa mazowieckiego i nie powinny wykraczać poza ich zakres.

W ramach opracowania przedmiotowej Strategii przeanalizowano kierunki działań i działania skierowane do obszarów wiejskich na terenie województwa mazowieckiego wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Innowacyjne Mazowsze i dostosowano je do potrzeb i możliwości gminy Rościszewo.

Przy opracowaniu przedmiotowej Strategii opierano się także na zapisach **Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego** jako ważnego elementu kształtowania polityki przestrzennej na terenie gminy.

Do pozostałych dokumentów istotnych w kontekście opracowania przedmiotowej Strategii zostały zaliczone m.in.:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Polityka energetyczna Polski do 2030 rok,
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku),
- Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 r.,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO),
- Program małej retencji dla województwa mazowieckiego.

III. Diagnoza gminy Rościszewo

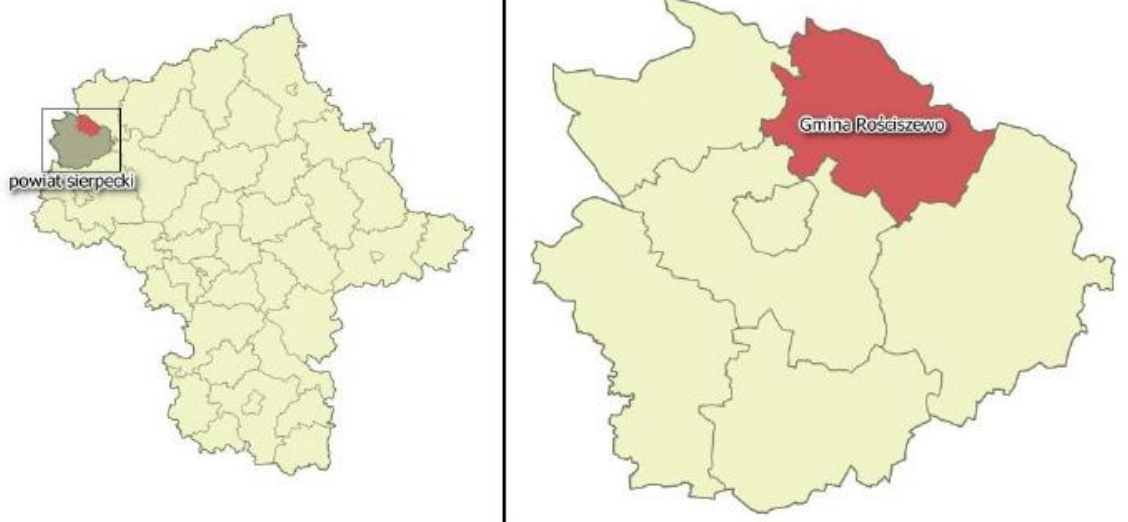
3.1. Strefa przestrzenna

3.1.1. Położenie

Gmina Rościszewo położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego w powiecie sierpeckim. Powierzchnia gminy wynosi 115 km².

Położenie Gminy Rościszewo na tle województwa mazowieckiego i powiatu sierpeckiego przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Położenie Gminy Rościszewo na tle województwa mazowieckiego i powiatu sierpeckiego.

Gmina Rościszewo graniczy z gminami:

- od północy – Lutocin i Biezuń (powiat żuromiński),
- od południowego wschodu – Zawidz (powiat sierpecki).
- od południa – Sierpc oraz miastem Sierpc,
- od zachodu – Szcutowo (powiat sierpecki) oraz Skrwilno (powiat rypiński, województwo kujawsko-pomorskie).

Teren gminy podzielony jest na 29 sołectw: Babiec Piaseczny, Babiec Rżały, Babiec-Więczanki, Borowo, Bryski, Rzeszotary – Chwały, Rzeszotary – Gortaty, Komorowo, Kownatka, Kuski, Lipniki, Łukomie, Łukomie – Kolonia, Nowe Rościszewo, Ostrów, Polik, Pianki, Puszcza, Rzeszotary – Pszczele, Rościszewo, Rumunki-Chwały, Rzeszotary – Stara Wieś, Stopin, Śniedzanowo, Topiąca, Września, Zamość, Nowy Zamość, Rzeszotary – Zawady.

Rościszewo jest usytuowana w odległości 9 km od Sierpca, 45 km od Płocka. Gmina Rościszewo zlokalizowana jest w odległości ok. 145 km od Warszawy – głównej aglomeracji w Polsce. Dzięki temu, gmina znajduje się w obrębie strefy potencjalnych koncentracji procesów rozwojowych. Korzystne połączenie komunikacyjne gminy z innymi miejscowościami zapewnione jest dzięki drodze

wojewódzkiej nr 541 Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Sierpc - Dobrzyń n/w, która w Sierpcu przecina drogę krajową nr 10 Warszawa – Bydgoszcz.

Atrakcyjne położenie i korzystne połączenia komunikacyjne gminy Rościszewo stanowią niewątpliwe atuty, dla mieszkańców dużych ośrodków miejskich szukających dobrego miejsca do wypoczynku bądź zamieszkania.

3.1.2. Komunikacja

Infrastrukturę drogową na terenie gminy Rościszewo stanowią drogi:

- droga wojewódzka nr 541 relacji Lubawa – Żuromin – Sierpc – Dobrzyń n. Wisłą o długości 12,2 km na terenie gminy,
- drogi powiatowe o łącznej długości 68 km,
- drogi gminne o długości około 32,8 km (bitumiczno – żwirowe),
- drogi wewnętrzne o długości 47,3 km (bitumiczno – żwirowo – gruntowe).

Drogi gminne posiadają nawierzchnię bitumiczno – żwirową i ich stan jest dobry, jednak część z nich wymaga remontu.

Największe znaczenie dla ruchu komunikacyjnego mieszkańców gminy oraz dla rozwoju mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na terenie gminy Rościszewo, odgrywa droga wojewódzka 541, która przecina się z drogą krajową nr 10, która zapewnia doskonale połączenie z okolicznymi ośrodkami miejskimi i wiejskimi.

Układ komunikacyjny gminy został przedstawiony na poniższym rysunku.

Rysunek 2. Układ komunikacyjny gminy Rościszewo.

Infrastruktura komunikacyjna to również transport publiczny. Obecnie gmina Rościszewo zapewnia obsługę autobusową umożliwiającą połączenie z pobliskimi miastami i miejscowościami głównie dzięki liniom PKS oraz przedsiębiorców prywatnych. Linie są prowadzone wzdłuż drogi wojewódzkiej i większości dróg powiatowych. Oferta autobusowa jest dostosowana do istniejącego zapotrzebowania. Układ linii i przystanków zapewnia dobrą dostępność dla większości obszarów gminy, jednak część zabudowy znajduje się poza zasięgiem bezpośredniej obsługi komunikacją autobusową.

Gmina Rościszewo znajduje się w odległości 88 km od lotniska Warszawa – Modlin.

3.1.3. Zabytki

Na terenie gminy Rościszewo cenne walory środowiska kulturowego powiązane są głównie z zespołami dworsko-parkowymi oraz zespołami kościelnymi i ich otoczeniem.

Jego elementami są:

- Zachowane w dobrym stanie krajobrazy z cennymi zespołami kościelnymi w Rościszewie i Łukomiu. Elementy składowe tych zespołów: kościoły, dzwonnice i ich najbliższe otoczenie są dobrze zachowane i świadczą o historycznym rodowodzie miejscowości.
- Zespoły dworsko – parkowe w Rościszewie i Łukomiu.

Do rejestru zabytków wpisane są następujące obiekty w Łukomiu:

- dwór drewniany, nr rej. 499,
- park podworski, nr rej. 499,
- dzwonnica przy kościele parafialnym p. w. św. Katarzyny, nr rej. 436,
- kościół parafialny pw. św. Katarzyny, nr rej. 436,

w Rościszewie:

- brama i ogrodzenie przy kościele parafialnym p. w. św. Józefa, nr rej. 30/101W,
- dzwonnica przy kościele parafialnym p. w. św. Józefa, nr rej. 30/101W,
- kościół parafialny p. w. św. Józefa, nr rej. 30/101W,
- otoczenie kościoła parafialnego p. w. św. Józefa w promieniu 50 metrów, nr rej. 30/101W,
- dwór murowany, nr rej. 29/100,
- park podworski, nr rej. 29/100,
- spichlerz, nr rej. 470.

Gmina Rościszewo posiada Gminną Ewidencję Zabytków opracowaną w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości oraz stanowisk archeologicznych. W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się 17 obiektów zabytkowych.

Na terenie gminy Rościszewo znajduje się 212 stanowisk archeologicznych, żadne spośród nich nie zostało wpisane do rejestru zabytków.

3.1.4. Infrastruktura

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Poziom zwodociągowania gminy Rościszewo jest dość wysoki. Na terenie gminy Rościszewo z sieci wodociągowej w roku 2019 korzystało 98,45% mieszkańców.

W roku 2019 na terenie gminy odnotowano 952 przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

W roku 2019 długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosiła 22,1 km. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 30% wszystkich mieszkańców gminy.

Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej wynosi zaledwie 0,1, jednak ze względu na znaczne rozproszenie zabudowań na terenie gminy rozbudowa kanalizacji nie zawsze jest ekonomicznie uzasadniona.

Sieć kanalizacji sanitarnej odprowadza ścieki do gminnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy ul. B. Prusa 4 w Rościszewie. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z wykorzystaniem metody osadu czynnego w układzie SBR. Jej przepustowość wynosi 200 m³/dobę, z możliwością rozbudowy do 400 m³/dobę.

Sieć gazowa

Na terenie gminy Rościszewo nie ma sieci gazu przewodowego. W chwili obecnej gazyfikacja gminy Rościszewo z punktu widzenia obecnego dostawcy gazu jest nieopłacalna ekonomicznie ze względu na zbyt rozproszoną zabudowę oraz występowanie niewielkiego zapotrzebowania na gaz ziemny, co czyni tego typu inwestycję nieopłacalną z ekonomicznego punktu widzenia. Mieszkańcy korzystają z gazu przechowywanego w butlach lub zbiornikach przydomowych. Należy jednak podkreślić, że potencjalny wzrost liczby mieszkańców gminy Rościszewo w dłuższej perspektywie czasu może przyczynić się do budowy sieci gazowej na terenie gminy, co z pewnością zwiększy jej atrakcyjność osiedleńczą.

Ciepłownictwo

W gminie Rościszewo nie funkcjonuje żaden zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Sposób ogrzewania budynków opiera się na wykorzystaniu lokalnych źródeł ciepła – kotłowni lokalnych, przemysłowych i indywidualnych zasilanych tradycyjnymi nośnikami energii. W celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin główne zmiany dotyczyć będą modernizacji źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym.

Kolejnym krokiem do stworzenia ekologicznie czystego obszaru powinno stać się wykorzystywanie alternatywnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepłych, a także kolektorów słonecznych.

Energia elektryczna

Sieć energetyczna zaspokaja coraz większe zapotrzebowanie mieszkańców, jest przygotowana na zwiększony pobór i pozostawia możliwość rozbudowy o kolejne pola linowe. Z kolei system zasilania Gminy liniami wysokiego i średniego napięcia (110 kV i 15 kV) w pełni zaspokaja coraz większe i przyszłościowe potrzeby energetyczne nawet przy założeniu znacznego tempa rozwoju społeczno – gospodarczego. W związku z tym, gmina Rościszewo jest w stanie zapewnić zaopatrzenie w energię elektryczną dla nowych gospodarstw domowych oraz podmiotów gospodarczych. Na terenie gminy zauważalne jest również stopniowe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. W miejscowości Łukomie na rzece Skrwa znajduje się młyn wodny z turbiną do wytwarzania prądu.

3.1.5. Mieszkalnictwo

Obszar gminy Rościszewo ma charakter podmiejski i dominuje tam zabudowa jednorodzinna.

Wzdłuż dróg gminnych i powiatowych zabudowa ma charakter zabudowy zwartej – ulicówki lub luźnej – rzędówki. We wsiach bardziej odległych dominuje zabudowa zagrodowa złożona z budynków mieszkalnych, budynków inwentarskich (np. obór, chlewni, stajni), składowych (stodół), szklarni i budynków gospodarczych (garaży, składów itp.).

Corocznie na terenie gminy Rościszewo obserwuje się niewielki wzrost liczby mieszkań. W roku 2019 na terenie gminy zlokalizowanych było 1 119 mieszkań o łącznej powierzchni 100 960 m².

Tabela 6. Charakterystyka zasobu mieszkaniowego na terenie gminy Rościszewo w latach 2015 – 2019.

Zasoby mieszkaniowe	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019
Mieszkania	-	1 092	1 096	1 106	1 113	1 119
Izby	-	4 924	4 946	4 993	5 021	5 052
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	97 086	97 739	98 990	99 918	100 960

Stopień wyposażenia budynków w instalacje techniczno-sanitarne jest dobry. Większość mieszkań posiada dostęp do podstawowych instalacji, tj. wodociągu, łazienki oraz centralnego ogrzewania.

Tabela 7. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne [%] w latach 2015-2019 na terenie gminy Rościszewo.

Zasoby mieszkaniowe	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019
wodociąg	%	86,4	86,5	86,6	86,7	86,8
łazienka	%	75,2	75,3	75,5	75,7	75,8
centralne ogrzewanie	%	63,0	63,1	63,5	63,7	63,9

Zgodnie z danymi GUS na 1 119 mieszkań w 2019 roku:

- 63,9% mieszkań posiadało centralne ogrzewanie,
- 75,8% mieszkań było wyposażonych w łazienkę,
- 86,8% mieszkań posiadało dostęp do wodociągu.

Na terenie gminy Rościszewo dominuje zabudowa jednorodzinna, której rozwój związany jest bezpośrednio z napływem nowych mieszkańców oraz atrakcyjną ceną działek budowlanych w stosunku do cen na terenie ośrodków miejskich. Obecnie na terenie gminy wzdłuż głównych szlaków drogowych znajdują się tereny posiadające bezpośredni dostęp do infrastruktury technicznej (dróg, sieci energetycznej, wodociągów i w niektórych przypadkach kanalizacji), które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową oraz gospodarczą (również ze względu na duże natężenie ruchu na tej drodze). Koncentracja zabudowy mieszkaniowej na tych terenach będzie efektywna finansowo zarówno dla gminy jak i potencjalnych mieszkańców. Należy zatem zakładać, że prognozowany wzrost liczby mieszkańców gminy będzie skutkował wzrostem zapotrzebowania na te działki.

3.1.6. Środowisko

Największy wpływ na jakość powietrza na terenie gminy Rościszewo ma emisja powierzchniowa generowana przez gospodarstwa domowe na terenie gminy. Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest: spalanie paliwa stałego (węgiel, drewno opałowe, ekogroszek), spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych. Emisja powierzchniowa na terenie gminy jest szczególnie uciążliwa w sezonie grzewczym. Wpływ na taki stan rzeczy może mieć brak sieci gazowej na terenie gminy oraz niski udział energii odnawialnej w bilansie gminy.

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą także emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego.

Biorąc jednak pod uwagę jakość powietrza w cyklu rocznym ocenianą przez GIOŚ, stan powietrza należy ocenić jako zadowalający.

Powietrze

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy odnawialne źródła energii funkcjonują na obiektach mieszkalnych w postaci kolektorów słonecznych oraz instalacji fotowoltaicznych. W miejscowości Babiec Piaseczny na działce o nr ewid. 266/3 znajduje się jedna istniejąca elektrownia wiatrowa. W kolejnych latach na terenie gminy możliwa jest budowa kolejnych instalacji wykorzystujących energię wiatru.

Obszary chronione

Na terenie gminy Rościszewo zlokalizowane są następujące obszary chronione:

- obszar chronionego krajobrazu,

Obszar chronionego krajobrazu Przrzecze Skrwy Prawej - Obszar Chronionego Krajobrazu Przrzecze Skrwy Prawej położony jest na granicy południowej części Równiny Urszulewskiej i Równiny Raciążskiej i chroni wyróżniające się krajobrazowo i przyrodniczo tereny o różnych typach ekosystemów.

Obszar chronionego krajobrazu Równina Raciążska - Obszar Chronionego Krajobrazu Równina Raciążska o powierzchni 10 402 ha leży na szlaku odpływu wód glacjofluwialnych zlodowacenia Wisły. Jest to częściowo martwe dziś obniżenie ciągnące się pomiędzy dolinami górnej Skrwy i dolnej Wkrzy. Dno tego obniżenia na dziale wodnym obu rzek leży w poziomie około 110 m. Pokrywają je zwydmione piaski, spod których miejscami odsłania się glina morenowa, występują tu również torfowiska.

- pomniki przyrody,

Na terenie gminy znajduje się osiem pomników przyrody w postaci pojedynczych drzew.

- użytki ekologiczne.

Na terenie gminy znajduje się osiem użytków ekologicznych.

Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 1 282,87 ha, co daje lesistość na poziomie 11,18 %. Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest zatem niższy od średniej krajowej, która wynosi 30,0 %.

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne na terenie gminy Rościszewo powstają głównie w gospodarstwach domowych, obiektach użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola) oraz infrastruktury (handel, usługi itp.), odpady z terenów otwartych, takie jak: z koszy ulicznych, cmentarzy, zieleni miejskiej.

Odpady komunalne z terenu gminy Rościszewo odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Właściciele nieruchomości zamieszkałych gromadzą odpady zmieszane w pojemnikach przeznaczonych do tego celu (przedsiębiorca odbierający odpady wyposażył nieruchomości zamieszkałe w te pojemniki), natomiast odpady segregowane (papier i makulatura, szkło, tworzywa sztuczne, metal, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, odpady ulegające biodegradacji) w workach różnego koloru w zależności od rodzaju odpadów segregowanych (przedsiębiorca odbierający odpady zapewnia właścicielom nieruchomości zamieszkałych worki przeznaczone do gromadzenia odpadów segregowanych) i w pojemnikach typu dzwon (szkło, tworzywa sztuczne).

Pozostałe frakcje odpadów podlegających selektywnej zbiórce mieszkańcy gminy Rościszewo mogą przekazać do punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zlokalizowanego na terenie Oczyszczalni Ścieków w Rościszewie oraz na Stacji Uzdatniania Wody w Łukomiu.

Masa zebranych w ostatnich latach odpadów komunalnych utrzymuje się na podobnym poziomie, zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 1. Masa zebranych odpadów komunalnych na terenie gminy Rościszewo.

Rok	2017	2018	2019
Masa odpadów [Mg]	616,392	598,175	620,039

Gmina Rościszewo posiada opracowany Program usuwania azbestu dla gminy Rościszewo z 2017 roku. W programie wskazano, iż największa masa azbestu zlokalizowana jest na terenie miejscowości Rościszewo oraz Babiec Piaseczny.

Tabela 2. Masa wyrobów azbestowych [kg] na terenie gminy Rościszewo.

Masa wyrobów azbestowych [kg]	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
Zinwentaryzowane	9 655 709	9 524 358	131 351
Unieszkodliwione	1 251 875	1 241 277	10 598
Pozostałe do unieszkodliwienia	8 403 834	8 283 081	120 753

Gmina Rościszewo leży w zlewni rzeki Skrwa Prawa, która jest prawostronnym dopływem Wisły uchodzącym na 645,0 km jej biegu.

Zlewnia charakteryzuje się dosyć wysokim udziałem terenów zalesionych i łąk (ograniczających obszarowe spływy zanieczyszczeń), mniejszym gruntem ornych. Pokrywają ją gliny i piaski zwałowe, w obniżeniach występują torfy. Zlewnia jest bogata w sieć cieków i rowów melioracyjnych, wśród których najważniejsze to: Chraponianka, Raciążnica, Kanał Pszczele i Kanał Września.

Na terenie gminy Rościszewo nie występują jeziora, występują jednak dwa małe zbiorniki wodne położone w zagłębieniach terenu, w miejscowościach: Rościszewo i Polik.

Na terenie gminy Rościszewo eksploatowane wody podziemne pochodzą z piaszczystych utworów czwartorzędowych. Wodonośny poziom czwartorzędowy charakteryzuje się największymi zasobami oraz najbardziej intensywną odnawialnością zasobów. W okolicach miejscowości Rościszewo główny poziom użytkowy występuje w przypowierzchniowym kompleksie piasków morenowych, lokalnie przykryty 10 m warstwą glin zwałowych. Zwierciadło wody ma charakter swobodny, lokalnie lekko napięty i kształtuje się na głębokości 2 – 5 m. Niewielka miąższość utworów nadległych, bądź ich brak sprawia, iż poziom ten jest silnie narażony na zanieczyszczenia.

Gmina Rościszewo występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 48 i 49 (na podstawie podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych).

Zagrożenie powodziowe

Obszar gminy Rościszewo położony wokół rzeki Skrwy, przylega do rzeki na odcinku od km 81,82 do km 97,35. W rejonie tym Skrwa przepływa w wąskiej dolinie tylko miejscami rozszerzającej się w okolicach wsi Puszcza i Babiec-Więczanki, przez tereny w większości rolnicze. Wzdłuż rzeki nie występują wały przeciwpowodziowe.

W gminie Rościszewo występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Dla obszarów tych wyznaczono zasięg zagrożenia powodziowego po rzędnych wód o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na sto lat – 1%.

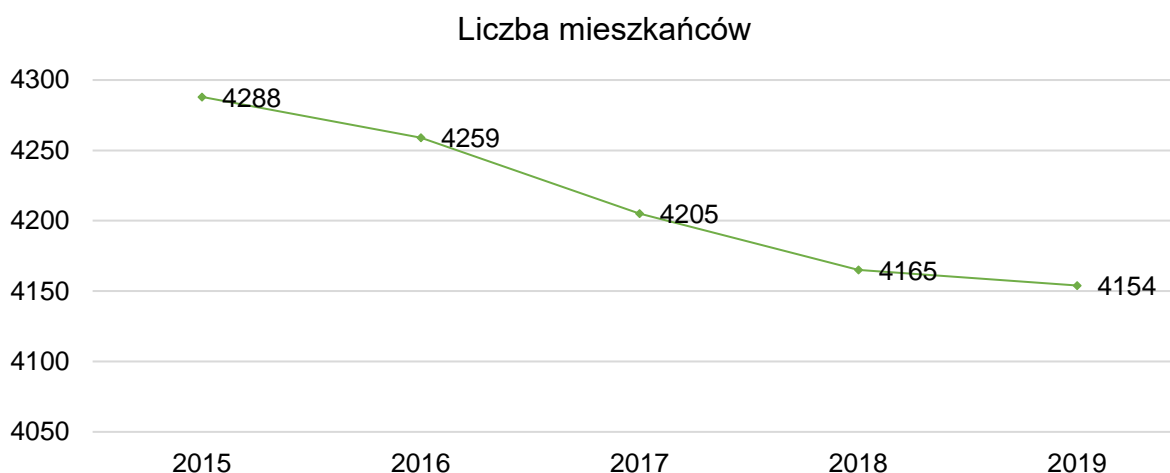
Na terenie gminy Rościszewo granica zasięgu wód o prawdopodobieństwie występowania raz na 100 lat - 1% kształtuje się na wysokości rzędnych:

- Babiec-Więczanki 82 km – 108 m n.p.m.,
- Łukomie 91km – 112,5 m n.p.m.,
- Puszcza 95 km – 113,8 m n.p.m.

3.2. Strefa społeczna

3.2.1. Demografia

Liczba mieszkańców gminy Rościszewo z roku na rok spada. W 2019 roku teren gminy zamieszkiwało 4 154 osób. Tendencja spadkowa na terenie gminy utrzymuje się od kilkunastu lat.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Rościszewo w latach 2015-2019.

Największą liczbę mieszkańców zamieszkuje w miejscowości Rościszewo oraz miejscowość Lipniki – łącznie prawie 28% wszystkich mieszkańców gminy.

Na terenie gminy Rościszewo w ostatnich latach odnotowuje się dodatnie saldo migracji, zgodnie z poniższą tabelą. W roku 2019 saldo migracji odnotowano na poziomie 48.

Tabela 2. Saldo migracji na terenie gminy Rościszewo w latach 2015-2019.

	2015	2016	2017	2018	2019
Zameldowania ogółem	90	54	54	56	56
Wymeldowania ogółem	10	1	6	4	8
Saldo migracji	80	53	48	52	48

W ramach oceny sytuacji demograficznej na terenie gminy Rościszewo przeanalizowano wartości wskaźnika przyrostu naturalnego, które z wyjątkiem roku 2019 osiągały ujemne wartości.

Tabela 3. Wskaźnik przyrostu naturalnego na terenie gminy Rościszewo w latach 2015-2019.

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba urodzeń	41	38	49	35	52
Liczba zgonów	55	49	59	49	41
Wskaźnik przyrostu naturalnego	-14	-11	-10	-14	11

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Rościszewo została przedstawiona z podziałem na 3 grupy:

- grupa w wieku przedprodukcyjnym,
- grupa w wieku produkcyjnym,
- grupa w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem na terenie gminy Rościszewo.

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019
w wieku przedprodukcyjnym	osoba	19,3	19,2	19,1	18,6	18,6
w wieku produkcyjnym	osoba	62,9	63,0	62,7	63,0	62,9
w wieku poprodukcyjnym	osoba	17,8	17,8	18,3	18,4	18,5

Zgodnie z powyższą tabelą:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w analizowanych latach systematycznie malała. Przy założeniu, że tendencja ta się nie zmieni w kolejnych latach, liczba ludności gminy Rościszewo będzie malała,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym utrzymywała się na podobnym poziomie,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrastała, co jest zgodne z krajowymi trendami demograficznymi.

3.2.2. Pomoc społeczna

Główny cel pomocy społecznej to umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadania te realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rościszewie.

Pomoc społeczna wkracza w sytuacje osób i rodzin wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać trudności życiowych własnym działaniem. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobiega tym sytuacjom poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Na przestrzeni lat 2015-2019 liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gminy Rościszewo, które spełniły kryterium do uzyskania pomocy z powodu ubóstwa systematycznie spadała (z wyjątkiem roku 2019, gdzie odnotowano wzrost).

Liczba rodzin ubogich na terenie gminy korzystających z pomocy GOPS zmniejszyła się w 2015 roku w porównaniu z rokiem 2010 o 24 rodziny (24,5%).

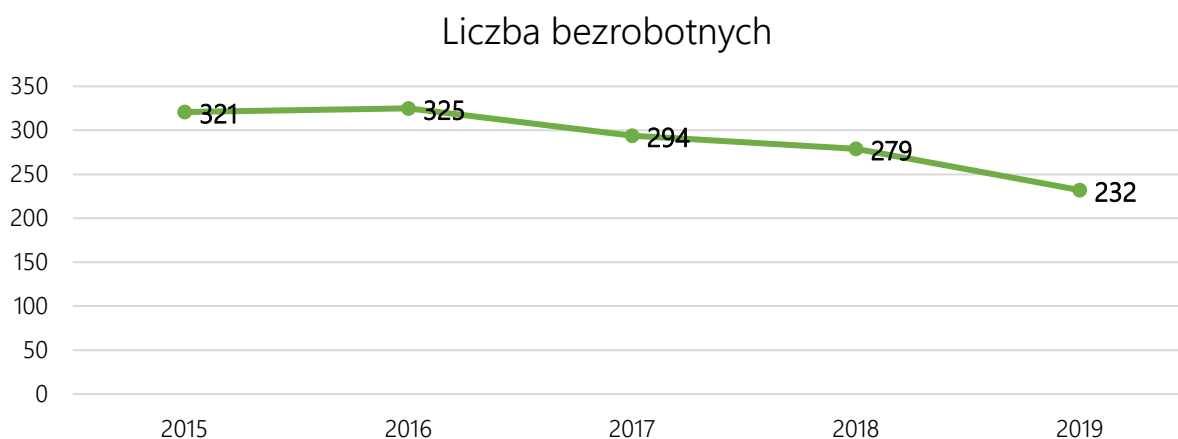
Główne powody przyznania pomocy w 2019 r.:

- ubóstwo (74 rodziny),
- bezrobocie (68 rodzin),
- długotrwała choroba (39 rodzin),

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (32 rodziny),
- niepełnosprawność (21 rodzin),
- alkoholizm (1 rodzina),
- zdarzenie losowe (1 rodzina),
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (1 rodzina).

3.2.3. Bezrobocie

Analizując poziom bezrobocia na terenie gminy zauważyć można, iż liczba osób bezrobotnych na terenie gminy spada, zgodnie z poniższym wykresem. Na przestrzeni lat 2015-2019 liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 27,7%.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych na terenie gminy Rościszewo w latach 2015-2019.

Najliczniejszą grupę osób bezrobotnych na terenie gminy stanowią mieszkańcy pozostający bez pracy powyżej 2 lat. Osobom tym najtrudniej jest dostosować się do zmieniających się potrzeb rynku pracy i mają największe problemy związane ze znalezieniem zatrudnienia. Mieszkańcy pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy w 2019 roku stanowiły prawie 40% wszystkich bezrobotnych.

Tabela 16. Liczba osób bezrobotnych w latach 2015-2019 na terenie gminy Rościszewo wg czasu pozostawania bez pracy.

Liczba osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy	2015	2016	2017	2018	2019
Do 1 miesiąca	31	12	20	19	20
Od 1 do 12 miesięcy	130	139	115	98	86
Od 12 do 24 miesięcy	59	72	54	58	34
Powyżej 24 miesięcy	101	102	105	104	92

Najliczniejszą grupę osób bezrobotnych na terenie gminy stanowili mieszkańcy z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym. Osobom tym jest trudniej odnaleźć się na rynku pracy w porównaniu z osobami o wykształceniu wyższym.

Tabela 17. Liczba osób bezrobotnych w latach 2015-2019 na terenie gminy Rościszewo wg wykształcenia.

Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia	2015	2016	2017	2018	2019
Wykształcenie wyższe	28	26	27	29	26
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe	86	86	77	76	68
Wykształcenie średnie ogólnokształcące	23	28	32	37	28
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	98	99	80	72	47
Wykształcenie gimnazjalne i poniżej	86	86	78	65	63

Osoby bezrobotne są jedną z najliczniejszych grup beneficjentów pomocy społecznej w Rościszewie. W ramach działań wspomagających osoby bezrobotne, GOPS organizuje projekty ze środków unijnych, współpracuje z PUP oraz organizacjami społecznymi o zbieżnym profilu działania.

3.2.4. Kultura, Sport, Rekreacja

Na terenie gminy Rościszewo mieszkańcy mają możliwość angażowania się w życie kulturalne gminy poprzez aktywną działalność następujących stowarzyszeń:

- Koło Gospodyń Wiejskich Zamość
- OSP w następujących miejscowościach: Rościszewo; Chwały, Lipniki, Polik, Września, Łukomie, Kuski, Stara Wieś
- Ludowy Klub Sportowy Skrwa Łukomie
- Orkiestra Dęta OSP w Łukomiu.

Ponadto corocznie na terenie gminy organizowane są imprezy kulturalne takie jak:

- Zawody strażackie
- Dożynki Gminne

W gminie Rościszewo w 2019 roku funkcjonowały dwie biblioteki: Gminna Biblioteka Publiczna w Rościszewie i Filia w Łukomiu. Biblioteka główna jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Biblioteka corocznie organizuje następujące zajęcia cykliczne:

- lekcje biblioteczne
- lekcje tematyczne
- nauka gry w szachy
- zajęcia komputerowe
- akcja „Cała Polska czyta Dzieciom”
- bezpieczny przedszkolak

- biblioteka przyjazna dla zuchów i harcerzy

W ostatnich latach nastąpił wzrost liczby obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy. Obecnie należą do nich:

- place zabaw przy szkołach; place zabaw w miejscowościach: Rościszewo, Łukomie, Rzeszotary-Zawady, Rzeszotary-Chwały, Rzeszotary-Pszczele,
- siłownie zewnętrzne: w parku przy Urzędzie Gminy w Rościszewie oraz mniejsze w Sołectwach: Stopin, Rzeszotary-Zawady, Rzeszotary-Pszczele,
- Sale gimnastyczne przy szkołach oraz boiska wielofunkcyjne; bieżnie, skocznie w dal.

3.2.5. Ochrona zdrowia

Podstawowe potrzeby większości mieszkańców gminy Rościszewo w zakresie opieki zdrowotnej zaspokaja Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rościszewie, w ramach którego oferowane są porady lekarskie w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, opieki położniczo - ginekologicznej i pediatrycznej. Na terenie Gminy funkcjonują również 2 punkty apteczne zlokalizowane w Rościszewie. Możliwość skorzystania przez mieszkańców gminy ze specjalistycznych usług medycznych oraz usług leczenia zamkniętego zapewnia Szpital Powiatowy w Sierpcu oraz specjalistyczne przychodnie. W związku z powyższym można zaobserwować na terenie gminy problem związany z ograniczonym dostępem do specjalistycznej opieki zdrowotnej.

3.2.6. Oświata

Stan infrastruktury oświatowej w gminie jest oceniany jako dobry i ulega stałej poprawie. Szkoły na terenie gminy Rościszewo pełnią funkcję integracyjną dla dzieci i młodzieży, gdyż oferują swoim uczniom dodatkowe zajęcia edukacyjne, uczestnictwo w kołach zainteresowań (koło językowe, informatyczne, piłki nożnej i siatkowej) i przynależność do klubów sportowych. Uczniowie biorą udział w konkursach wiedzy. Wszystkie szkoły posiadają dobre warunki kształcenia, o czym świadczą pracownie komputerowe, odpowiednie zaplecze do zajęć sportowych. Wszystko to zostało osiągnięte dzięki aktywnej polityce inwestycyjnej gminy skoncentrowanej na zapewnieniu wysokiej jakości bazy edukacyjnej.

Systematycznie prowadzone są prace remontowe w placówkach oświatowych poprawiających ich stan techniczny, funkcjonalny i wizualny; zakupywany jest nowoczesny sprzęt i pomoce naukowe poprawiające efektywność nauczania, a także podejmowane są działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie gminy. Dzięki tym działaniom gmina dąży do zniwelowania różnic pomiędzy ofertą swoich szkół wiejskich, a szkół mieszczących się w miastach.

W roku szkolnym 2020/2021 gmina Rościszewo była organem prowadzącym dwie szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi.

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

Liczba oddziałów i uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Charakterystyka szkół podstawowych na terenie gminy Rościszewo.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1	Szkoła Podstawowa w Rościszewie Oddziały gimnazjalne	12 1	210 27
2	Szkoła Podstawowa w Łukomiu	7	74

Liczba oddziałów i uczniów uczęszczających do przedszkoli na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Charakterystyka przedszkoli na terenie gminy Rościszewo.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1	Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Rościszewie	2	40
2	Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Łukomiu	1	10
3	Zespół Wychowania przedszkolnego w Rościszewie	1	19
4	Punkt Przedszkolny w Łukomiu	1	17

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 2,5–6 lat. Gmina Rościszewo zapewniła wszystkim chętnym dzieciom miejsca w przedszkolach. Na każde dziecko korzystające z wychowania przedszkolnego gmina otrzymuje dotację od Wojewody, która pokrywa część kosztów.

Stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie kształcenia do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia, czyli tak zwany współczynnik skolaryzacji brutto w okresie 2015 - 2019 przedstawia tabela poniżej.

Tabela 10. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w latach 2015 -2019 na terenie gminy Rościszewo.

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019
szkoły podstawowe	%	83,28	86,33	85,62	83,53	84,41
gimnazjum	%	84,91	84,51	83,53	77,14	-

W latach 2015-2019 współczynnik skolaryzacji dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Rościszewo wykazał wartość mniejszą niż 100. Oznacza to, że mieszkańcy gminy Rościszewo uczęszczają też do innych szkół podstawowych niż do tych, które znajdują się na terenie ich gminy.

3.2.7. Partnerstwo

Gmina Rościszewo bardzo aktywnie uczestniczy we współpracy z innymi samorządami.

Gmina należy do związków komunalnych lub organizacji stworzonych w celu rozwiązywania lokalnych/regionalnych problemów do organizacji takich jak:

- Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo” - Lokalna grupa działania powstała z inicjatywy przedstawicieli gmin powiatu sierpeckiego i ukonstytuowała się w formie prawnej stowarzyszenia. Spośród kilku zgłoszonych pomysłów wybrano dla niej nazwę: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo”.
- Lokalna Organizacja Turystyczna – jest organizacją współpracy samorządu terytorialnego (zwłaszcza samorządu szczebla powiatowego lub gminnego) i lokalnej branży turystycznej (szeroko rozumianej ze względu na heterogeniczny charakter gospodarki turystycznej) w zakresie promocji turystycznej obszaru obejmującego działalność tej organizacji, a w szczególności kreowania (tworzenia, promocji i rozwoju) lokalnych produktów turystycznych.

3.3. Strefa gospodarcza

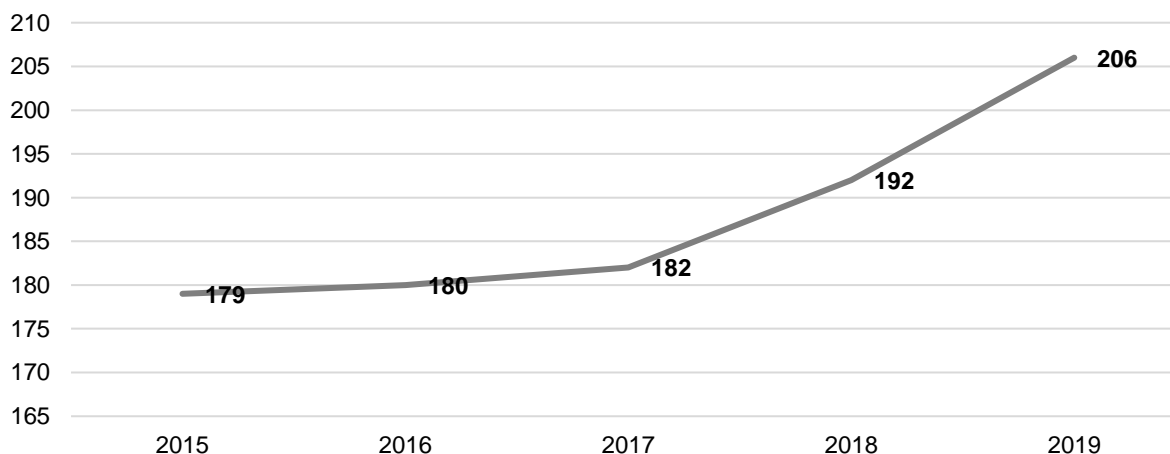
3.3.1. Podmioty gospodarcze

Na terenie gminy Rościszewo liczba podmiotów gospodarczych stanowi niewielką wartość. Dominującą gałęzią gospodarki na terenie gminy Rościszewo jest rolnictwo.

Jest to związane z przeważającym udziałem użytków rolnych w stosunku do powierzchni gminy. Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze gminy ulega niewielkiemu wzrostowi na przestrzeni ostatnich lat.

Liczba podmiotów gospodarczych

Wykres 2. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Rościszewo w latach 2015 – 2019.

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

Podmioty wg PKD przedstawiono w poniższej tabeli. Przeważają podmioty gospodarcze z sekcji F i G – 42,2 % wszystkich przedsiębiorstw.

Tabela 3. Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności na terenie gminy Rościszewo (stan na 31.12.2019 r.).

Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności	
OGÓLEM	206
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23
B. Górnictwo i wydobywanie	1
C. Przetwórstwo przemysłowe	24
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0
F. Budownictwo	46
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	41
H. Transport i gospodarka magazynowa	6
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3
J. Informacja i komunikacja	2
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10
P. Edukacja	3
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5
S. Pozostała działalność usługowa w tym sekcja i	
T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	12

Rozwój drobnej przedsiębiorczości na terenie gminy Rościszewo, pomimo jej rolniczego charakteru, spowodowany jest zapotrzebowaniem na określonego rodzaju usługi m.in. produkcyjne, handlowe itp. Ponadto, położenie gminy Rościszewo w niewielkim oddaleniu od miasta Sierpca odgrywa ważną rolę, stanowiąc czynnik stymulujący powstawanie nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy (zwłaszcza w zakresie handlowo-usługowym). Ponadto, na atrakcyjność inwestycyjną gminy wpływa jej położenie komunikacyjne, na które składa się: sąsiedztwo drogi wojewódzkiej krzyżującej się z drogą

krajową. Przebieg istniejącej drogi krajowej nr 10 w pobliskim położeniu gminy stanowi o dobrej sieci komunikacyjnej umożliwiającej dobre połączenia z większymi ośrodkami miejskimi. Dobra komunikacja stanowi jeden z podstawowych elementów wpływających na atrakcyjność danego obszaru. Już teraz zachęca podmioty (zwłaszcza produkcyjne) spoza terenu gminy do lokowania swojej działalności wzdłuż tego szlaku komunikacyjnego.

3.3.2. Rolnictwo

Na terenie gminy przeważają niewielkie gospodarstwa rolne. Struktura zasiewów dostosowana jest do potrzeb prowadzonej hodowli bydła, zwłaszcza mlecznego i trzody chlewnej. W uprawach dominują zboża paszowe, ziemniaki oraz rośliny przemysłowe, takie jak buraki cukrowe i rzepak ozimy.

Głównym problemem obszaru jest przewaga gospodarstw niskotowarowych oraz nadwyżki siły roboczej w gospodarstwach rolnych, gdzie pracują osoby o często niskich kwalifikacjach. W obliczu spadku rentowności i opłacalności działalności rolniczej, coraz więcej osób pracujących w gospodarstwach rolnych jest zmuszonych do szukania zatrudnienia poza rolnictwem lub tworzenia działalności gospodarczych nierolniczych.

W ostatnich latach na terenie gminy powstało kilkanaście ferm drobiu (obecnie funkcjonuje 20 ferm) w miejscowościach: Babiec Piaseczny (trzy fermy), Babiec – Więczanki (jedna ferma), Borowo (jedna ferma), Lipniki (cztery fermy), Łukomie-Kolonia (jedna ferma), Polik (jedna ferma), Rościszewo (jedna ferma), Rumunki-Chwały (jedna ferma), Rzeszotary-Zawady (dwie fermy), Rzeszotary-Stara Wieś (jedna ferma), Stopin (dwie fermy) i Nowe Rościszewo (jedna ferma).

3.3.3. Turystyka

Istotnym aspektem życia na terenie gminy Rościszewo jest dziedzictwo kulturowe. Rościszewo jest gminą z tradycjami, szanującą historię i tradycje oraz wykorzystującą te elementy w działalnością kulturalnej, gdyż może to stać się czynnikiem przyciągającym potencjalnych turystów, przyczyniając się tym samym do pobudzenia aktywności gospodarczej i społecznej gminy.

Niewątpliwym atutem tego obszaru są jego walory przyrodnicze: pola uprawne, łąki, pastwiska, lasy, składające się na niepowtarzalny krajobraz wsi mazowieckiej. Szczególny mikroklimat, czyste wody i powietrze sprawiają, że obszar doskonale nadaje się do wypoczynku i rekreacji.

Dla celów rekreacji, sportu i wypoczynku przeznaczony jest kompleks leśny znajdujący się w dorzeczu rzeki Skrwy. Tereny te odznaczają się dobrze zachowanymi warunkami naturalnymi. Skrwa jest traktem wodnym uczęszczanym przez kajakarzy.

IV. Wnioski z diagnozy strategicznej

4.1. W zakresie uwarunkowań przestrzennych

Gmina charakteryzuje się korzystnym położeniem komunikacyjnym. Jest usytuowana w odległości 9 km od Sierpca, 45 km od Płocka i 145 km od Warszawy.

W niedalekim sąsiedztwie gminy przebiega droga krajowa nr 10 dzięki której gmina ma optymalne połączenie między innymi z Warszawą, Toruniem i Bydgoszczą. Położenie gminy Rościszewo zapewnia także korzystne połączenie komunikacyjne z innymi miejscowościami, dzięki drodze wojewódzkiej nr 541 Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Sierpc - Dobrzyń n/w, która w Sierpcu przecina drogę krajową nr 10 Warszawa – Bydgoszcz.

Wyzwaniem dla gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030 jest dokonywanie modernizacji dróg istniejących oraz rozbudowa gminnych i wewnętrznych dróg celem poprawy dostępności komunikacyjnej gminy.

Wszystkie działania związane z rozbudową i modernizacją transportu powinny uwzględniać bezpieczeństwo i komfort mieszkańców, między innymi poprzez rozbudowę chodników.

W latach 2021 – 2030 należy podejmować działania związane z rozbudową oświetlenia ulicznego, celem poprawy komfortu życia i zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

Na terenie gminy brak jest ścieżek rowerowych. W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy w kolejnych latach należy podjąć działania celem budowy infrastruktury dla rowerów.

Obsługę autobusową umożliwiającą połączenie z pobliskimi miastami zapewniają przedsiębiorcy prywatni prowadzący linie mikrobusowe i autobusowe. Jednakże częstotliwość i czas kursów nie pokrywa zapotrzebowania mieszkańców. Wyzwaniem dla gminy Rościszewo jest także zwiększenie udziału transportu zbiorowego w podróżach mieszkańców poprzez jego rozbudowę i zwiększenie dostępności dla wszystkich sołectw na terenie gminy.

Jednym z ważniejszych wyzwań rozwojowych stojących przed gminą Rościszewo jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej i uzupełnienie sieci wodociągowej. Należy pamiętać, iż nie zawsze rozwój kanalizacji jest możliwy ze względu na opłacalność ekonomiczną.

Gmina Rościszewo cechuje się ciekawymi walorami przyrodniczymi związanymi z obecnością obszarów chronionego krajobrazu. Lesistość gminy kształtuje się na poziomie około 11%. Należy dążyć do zwiększania lesistości na terenie gminy, szczególnie poprzez nasadzenia terenów nieużytków.

Na terenie gminy funkcjonuje kilka parków oraz tereny zielone, które pozytywnie wpływają na wizerunek gminy Rościszewo. W kolejnych latach należy dążyć do zwiększania terenów zielonych w ogólnej powierzchni gminy.

W zakresie gospodarki odpadami należy dążyć do optymalizacji kosztów związanych z prowadzeniem gospodarki odpadami, prowadzeniem edukacji ekologicznej w tym zakresie oraz zmniejszaniem masy odpadów zmieszanych zbieranych z terenu gminy. Dodatkowo realizować należy intensywniej działania związane z usuwaniem azbestu celem oczyszczenia całej gminy do 2032 roku z wyrobów azbestowych. Należy mieć na uwadze działania związane z ochroną przeciwpowodziową na terenie gminy, które powinny być prowadzone w trybie ciągłym.

W zakresie ochrony powietrza wyzwaniem dla gminy jest odchodzenie od węgla jako paliwa grzewczego i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, które w znacznym stopniu zwiększą bilans wytwarzania czystej energii na terenie gminy. W kolejnych latach należy podjąć działania ukierunkowane na gazyfikację gminy Rościszewo.

Wyzwania dla gminy Rościszewo:

- ✓ Integracja różnych form transportu i zwiększenie jego dostępności
- ✓ Modernizacja istniejących dróg i budowa nowych
- ✓ Rozwój infrastruktury przeznaczonej dla pieszych i rowerzystów
- ✓ Modernizacja oświetlenia ulicznego
- ✓ Polepszone, zintegrowane planowanie przestrzenne
- ✓ Utrzymanie usług związanych z infrastrukturą techniczną na dobrym poziomie
- ✓ Budowa sieci kanalizacyjnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej
- ✓ Optymalizacja funkcjonowania systemu gospodarki odpadami
- ✓ Rozpoczęcie procesu gazyfikacji gminy
- ✓ Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- ✓ Ochrona przeciwpowodziowa poprzez rozbudowę urządzeń przeciwpowodziowych i współpracę z zarządcami cieków

4.2. W zakresie z procesów społecznych

Na terenie gminy Rościszewo z roku na rok zmniejsza się liczba mieszkańców. Jednocześnie corocznie wzrasta udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy.

Istniejąca infrastruktura społeczna, kulturalna oraz sportowo – rekreacyjna powinna wychodzić naprzeciw potrzebom mieszkańców starszych, którzy co roku stanowią liczniejszą społeczność gminy Rościszewo. Wiąże się to m.in. z dostosowaniem oferty kulturalnej dla osób starszych, a przede wszystkim z wysoką dostępnością do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej poprzez dostęp do specjalistów.

Kluczowym wyzwaniem gminy na kolejne lata powinna być walka z samotnością osób starszych. Osamotnienie osób w podeszłym wieku stanowi jeden z głównych problemów gminy, w związku z obserwowaną emigracją ludzi młodych. Gmina powinna zapewnić odpowiednie zaplecze socjalne poprzez organizację m.in. dziennych domów pobytu seniorów oraz ofertę skierowaną na integrację osób starszych (m.in. poprzez organizowane wycieczki, zajęcia plastyczne itp.).

Na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie zauważyć można, iż największa liczba świadczeń odnosiła się do problemu ubóstwa, długotrwałej choroby czy niepełnosprawności. Działania społeczne prowadzone na terenie gminy powinny skupiać się właśnie na tych problemach społecznych. Należy zintensyfikować działania związane z pomocą dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy.

Wyzwanie dla gminy Rościszewo stanowi także dostosowanie oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej dla dzieci i młodzieży w celu zatrzymania odpływu młodych mieszkańców do innych gmin.

Należy podjąć dążenia do rozwoju bazy sportowo – rekreacyjnej, dzięki której możliwe będzie poszerzenie zakresu działań i usług skierowanych na potrzeby grup wiekowych o rosnącym udziale.

W perspektywie do 2030 należy rozważyć rozszerzenie oferty Gminnego Ośrodka Kultury oraz zwiększenie imprez plenerowych, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców w ramach przeprowadzonej ankietyzacji.

Wyzwania dla gminy Rościszewo:

- ✓ Kompleksowa polityka, uwzględniająca w szczególności potrzeby grup wiekowych o rosnącym udziale
- ✓ Oferta społeczna dostosowana do osób starszych
- ✓ Zwiększenie dialogu społecznego
- ✓ Współpraca w zakresie przeciwdziałania spodziewanym problemom związanym z funkcjonowaniem służby zdrowia na poziomie lokalnym
- ✓ Monitorowanie i reagowanie na zmiany w zakresie liczebności i struktury ludności objętej pomocą społeczną
- ✓ Działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności gminy dla młodego pokolenia
- ✓ Rozszerzenie oferty Gminnego Ośrodka Kultury

4.3. W zakresie uwarunkowań gospodarczych

Na terenie gminy Rościszewo liczba podmiotów gospodarczych stanowi niewielką wartość. Dominującą gałęzią gospodarki na terenie gminy Rościszewo jest rolnictwo. Problemem obszaru jest duże rozdrobnienie gospodarstw oraz brak współpracy i potrzeby zrzeszania się w grupy producenckie, co potęguje słabą pozycję pojedynczego rolnika na rynku rolnym.

W prognozie do roku 2030 należy skupić się na tworzeniu dogodnych warunków na terenie gminy w celu rozwoju małych i mikro przedsiębiorstw, np. poprzez ulgi podatkowe, zwiększenie terenów inwestycyjnych.

Funkcją wspomagającą może być turystyka, w szczególności krajoznawcza i objazdowa, a także agroturystyka, rozwijane w oparciu o lokalne walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz zasoby dziedzictwa kulturowego i związanego z kulturą materialną wsi i rolnictwa, a także lokalne inicjatywy wsparte środkami strukturalnymi Unii Europejskiej. W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy należy dostosować istniejącą i przygotować nową infrastrukturę poprzez rozwój m.in. miejsc noclegowych, lokali gastronomicznych.

Wyzwania dla gminy Rościszewo:

- ✓ Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw
- ✓ Zintensyfikowanie rolnictwa
- ✓ Pomoc i wsparcie w dofinansowaniu gospodarstw rolnych
- ✓ Rozwój rolnictwa ekologicznego
- ✓ Rozwój agroturystyki

V. Obszary strategicznej interwencji

Obszary strategicznej interwencji – problemowe

W Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu.

Obszary strategicznej interwencji, cechują się najniższym poziomem dostępu mieszkańców do dóbr i usług, wymagające interwencji z poziomu regionalnego lub krajowego. Dodatkowymi kryteriami przy wyznaczaniu tych obszarów była dostępność transportowa oraz odsetek osób bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wyznaczając obszary strategicznej interwencji uwzględniono obszary wymagające restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy wsparciu instrumentów polityki regionalnej, które wskazano w Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. Są to obszary, na których występuje nadmierna kumulacja negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych, konflikty przestrzenne oraz dysfunkcje rozwojowe.

W województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone 3 obszary strategicznej interwencji:

- Ostrołęcko-siedlecki obszar strategicznej interwencji
- Płocko-ciechanowski obszar strategicznej interwencji
- Radomski obszar strategicznej interwencji

Obszary strategicznej interwencji – biegun wzrostu

Prowadzenie polityki w ramach tego rodzaju OSI ma na celu wzmocnienie lub utrzymanie istniejącego potencjału, wykorzystanie endogenicznych czynników oraz tworzenie mechanizmów wzmacniających rozprzestrzenianie procesów rozwojowych na tereny słabiej rozwinięte. Zwiększenie skuteczności polityki rozwoju nastąpi poprzez wdrożenia przedsięwzięć zintegrowanych, realizowanych przez różne podmioty. Efektem prowadzonych działań będzie podniesienie konkurencyjności województwa oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców. W wyniku przeprowadzonych analiz wyodrębniono OSI – Obszar Metropolitalny Warszawy.

Analizowany obszar gminy Rościszewo nie został zakwalifikowany do obszarów problemowych ani do biegunów wzrostu na terenie województwa mazowieckiego. Jednakże polityka rozwojowa gminy będzie uwzględniała założenia ujęte w *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze*.

VI. Analiza SWOT Gminy Rościszewo

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju.

Poniżej przedstawiono analizę SWOT, które określa mocne i słabe strony, ale także szanse i zagrożenia w odniesieniu do bloków tematycznych uwzględnionych w Strategii.

Tabela 4. Analiza SWOT dla gminy Rościszewo – mocne i słabe strony.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Strefa przestrzenna	
<ul style="list-style-type: none"> - Atrakcyjne położenie geograficzne gminy w centrum Polski - Obszary chronione na terenie gminy - Walory przyrodnicze (pola uprawne, łąki, pastwiska, lasy, wody) - Dobra jakość powietrza w cyklu rocznym -Wzrastające zainteresowanie zastosowaniem OZE <ul style="list-style-type: none"> - 100% elektryfikacji gminy - Wzrost powierzchni mieszkań na jednego mieszkańca gminy <ul style="list-style-type: none"> - Dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych - Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa 	<ul style="list-style-type: none"> - Niedobór komunikacji zbiorowej - Zły stan części dróg gminnych - Brak pełnego skanalizowania gminy <ul style="list-style-type: none"> - Niedobór chodników - Brak ścieżek rowerowych - Odczuwalne zmiany klimatu <ul style="list-style-type: none"> - Brak sieci gazowej - Rosnąca liczba nieużytków rolnych na terenie gminy - Uciążliwość funkcjonujących ferm drobiu
Strefa społeczna	
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej <ul style="list-style-type: none"> - Spadek liczby osób bezrobotnych na przestrzeni lat - Sprawne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie - Systematyczna rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej i technicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej <ul style="list-style-type: none"> - Istnienie szarej sfery zatrudnienia - Duży udział osób długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych z terenu gminy - Występowania zjawiska nazywanego potocznie „dziedziczeniem biedy” - międzygeneracyjny wymiar ubóstwa,

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

<ul style="list-style-type: none"> - Zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologicznej - Dostęp do opieki przedszkolnej dla wszystkich chętnych - Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej wraz z filią, które wpływają na integrację i organizację czasu wolnego mieszkańców gminy - Działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na terenie gminy na rzecz lokalnej społeczności - Wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców - Dostępność gminnych obiektów sportowych - Dodatnie saldo migracji w latach 2015 - 2019 	<p>występujący wtedy, gdy ubóstwo trwa w czasie i charakteryzuje więcej niż jedno pokolenie w danym gospodarstwie domowym</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego w ostatnich latach - Brak działalności pozostałych organów wsparcia, tj. domów pomocy społecznej i świetlic środowiskowych - Występowanie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do podstawowych dóbr i usług - Brak dostępu do leczenia szpitalnego i specjalistycznego na terenie gminy - Występowanie zjawiska osamotnienia wśród osób starszych - Problem starzenia się społeczeństwa - Obserwowany odpływ ludzi młodych <ul style="list-style-type: none"> - Brak żłobka - Niedobór imprez plenerowych jednoczących mieszkańców gminy
Strefa gospodarcza	
<ul style="list-style-type: none"> - Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych - Potencjał siły roboczej do zagospodarowania <ul style="list-style-type: none"> - Dostępność terenów inwestycyjnych - Stosowanie ulg inwestycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozdrobnienie rolnictwa - Słabe wykorzystanie potencjału rolnictwa - Niska liczba mikro przedsiębiorstw na terenie gminy

Tabela 5. Analiza SWOT dla gminy Rościszewo – szanse i zagrożenia.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Nowe kierunki polityki państwa w odniesieniu do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin – dedykowane programy i systemy finansowe - Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 - Wykorzystanie turystyczne obszarów gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - Biurokracja, w tym związana z pozyskiwaniem środków zewnętrznych <ul style="list-style-type: none"> - Rosnące koszty realizacji inwestycji - Wzrost kosztów, a tym samym w konsekwencji opłat dla mieszkańca za usługi komunalne, w szczególności gospodarkę odpadami <ul style="list-style-type: none"> - Zagrożenie niewydolności systemu emerytalnego, niewypłacalności systemu zabezpieczenia społecznego

- Rozwój cywilizacyjny, w tym nowe technologie informatyczne, powodujące lepszy dostęp do wiedzy i informacji	- Problemy finansowe publicznej służby zdrowia, problemy z dostępnością usług i specjalistów
- Szansa na rozwój energetyki odnawialnej na obszarach nieużytków rolnych	- Pogłębianie się negatywnych tendencji demograficznych

VII. Wizja rozwoju i misja gminy Rościszewo w perspektywie 2030 roku

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości przestrzenno-społeczno-gospodarczej obszaru gminy Rościszewo w perspektywie 2030 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

Wizja

Gmina Rościszewo to jednostka, która dba o potrzeby mieszkańców, zapewniając wysoką jakość życia.

Gmina stwarza dogodne warunki do rozwoju mikroprzedsiębiorstw oraz rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego.

To gmina charakteryzująca się wysoką jakością środowiska naturalnego, czystym powietrzem, lasami, parkami, dobrą jakością wód oraz gleb.

Wysoka jakość środowiska sprzyja rozwojowi turystyki, w tym agroturystyki.

Infrastruktura techniczna odpowiada na potrzeby mieszkańców i charakteryzuje się dostępnością zmodernizowanych dróg, dostępem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Oferta kulturalna odpowiada na potrzeby zarówno osób starszych jak i osób młodych, którzy przyszłość wiążą z swoją małą ojczyzną.

Integracja społeczna przynosi korzyści w postaci aktywnych i zaangażowanych mieszkańców, działających wspólnie na rzecz rozwoju gminy Rościszewo.

Misja

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy Rościszewo, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym. Wyznaczona misja stanowi kontynuację działań realizowanych w poprzednich latach.

Skuteczne zaspakajanie potrzeb mieszkańców, gmina rozwijająca się w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, będąca oazą godnego życia mieszkańców i bezpiecznego funkcjonowania rodziny poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój przedsiębiorczości oraz dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną i techniczną.

VIII. Cele strategiczne rozwoju gminy Rościszewo w wymiarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym

Poniżej przedstawiono cele strategiczne oraz cele operacyjne w ramach trzech stref - przestrzennej, społecznej i gospodarczej analizowanych w ramach opracowania przedmiotowej Strategii.

Strefa przestrzenna

Cel strategiczny 1:
Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego

Cele operacyjne:

1. Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej
2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej
3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej
4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu

Strefa społeczna

Cel strategiczny 2:
Rozwój społecznie wrażliwy

Cel operacyjne:

1. Poprawa warunków i jakości kształcenia
2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego
3. Wysokiej jakości usługi zdrowotne
4. Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy

Strefa gospodarcza

Cel strategiczny 3:
Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy

Cel operacyjne:

1. Poszerzenie oferty turystycznej
2. Wspieranie gospodarstw rolnych
3. Wsparcie przedsiębiorczości

8.1. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych

8.1.1. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy przestrzennej

Strefa przestrzenna	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działania
Cel operacyjny 1: Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej	Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych
	Uzupełnianie i modernizacja ciągów pieszych
	Budowa ścieżek rowerowych
	Organizowanie zbiorowego transportu dzieci i młodzieży do szkół
	Odpowiednie oznaczenia przejść dla pieszych, terenów szkół i terenów zabudowanych
	Zagospodarowanie przestrzeni przy drogach w centralnej części gminy
	Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego
	Wsparcie lokalnych przewoźników w celu zwiększania ilości kursów międzygminnych
	Budowa oraz modernizacja przystanków autobusowych

Strefa przestrzenna	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej	Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
	Rozwój zieleni urządzonej
	Prowadzenie remontów obiektów zabytkowych
	Kształtowanie systemu terenów zieleni publicznej w formie parków, skwerów, łąk ekologicznych itp.
	Budowa małej infrastruktury na terenie gminy (ławki, kosze na śmieci, latarnie)

Strefa przestrzenna	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej
	Rozbudowa sieci wodociągowej
	Rozpoczęcie procesu gazyfikacji gminy
	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków
	Poszerzenie możliwości dostępu do sieci internetowej
	Doposażanie jednostek OSP w sprzęt

	Rozbudowa systemu monitoringu zagrożeń
--	--

Strefa przestrzenna	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony ład przestrzenny oraz poszanowanie środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu	Montaż OZE opartych na energii słońca, biomasy oraz energii geotermalnej
	Modernizacja systemów grzewczych, w celu eliminacji ogrzewania węglowego
	Zwiększenie lesistości, szczególnie na obszarach nieużytków
	Optymalizacja systemu odbioru i segregacji odpadów na terenie gminy
	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, szczególnie na terenach leśnych oraz edukacja mieszkańców w tym zakresie
	Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców (m.in. w zakresie ograniczania niskiej emisji, segregacji odpadów, zagospodarowania wód opadowych), w tym współpraca z partnerami publicznymi i pozarządowymi
	Organizowanie festynów oraz spotkań rodzinnych dotyczących ekologii
	Opracowanie procedury dotyczącej organizacji działania gminy oraz wsparcia mieszkańców na wypadek wystąpienia suszy
	Realizacja działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej
	Działania edukacyjne dla rolników celem przygotowania upraw na obserwowane zmiany klimatu

8.1.2. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy społecznej

Strefa społeczna	
Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 1: Poprawa warunków i jakości kształcenia	Dysponowanie atrakcyjną ofertą dodatkowych zajęć szkolnych pozalekcyjnych
	Wspieranie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3, w tym utworzenie żłobka
	Rozwój przyszkolnych obiektów sportowych – sale gimnastyczne, boiska przyszkolne, podstawowe urządzenia lekkoatletyczne itp.
	Doskonalenie sprawności fizycznej uczniów - organizacja zajęć dodatkowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym, zawodów, turniejów i wykorzystaniem dostępnej bazy, wdrożenie programu „korekcja wad postawy”
	Systematyczne odnawianie i uzupełnianie wyposażenia szkół, w szczególności sprzętu informatycznego, ukierunkowane także na potrzeby dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z niepełnosprawnościami

Strefa społeczna	
Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel strategiczny 2: Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego	Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. siłownie na wolnym powietrzu, place zabaw, obszary rekreacji dla całych rodzin
	Zagospodarowanie miejsc spotkań dla społeczności lokalnej (wiaty, świetlice środowiskowe)

	Organizacja i współorganizacja imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, o różnym charakterze (współzawodnictwo - zawody, turnieje, ligi itp., ale i imprezy rodzinne i integracyjne)
	Organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych dla różnych grup wiekowych, w różnych obszarach kultury

Strefa społeczna	
Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel strategiczny 3: Wysokiej jakości usługi zdrowotne	Zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej
	Dostosowanie infrastruktury funkcjonalnej do potrzeb osób niepełnosprawnych w miejscach użyteczności publicznej
	Promocja zachowań prozdrowotnych wśród mieszkańców gminy
	Rozwój kadrowy i sprzętowy bazy rehabilitacyjnej
	Prowadzenie dostosowanej dla dzieci profilaktyki zdrowotnej w szkołach
	Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, a także ich bliskich i opiekunów, w tym działania ukierunkowane na wydłużenie czasu i zwiększenie komfortu ich przebywania w środowisku domowym, wsparcie rodzin w procesie opieki domowej oraz czasowe odciążenie rodzin w obowiązkach sprawowania opieki, opieka medyczna, usługi asystenckie i pielęgnacyjne itp.

Strefa społeczna	
Cel strategiczny 2: Rozwój społecznie wrażliwy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel strategiczny 4: Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy	Działania z zakresu integracji międzypokoleniowej
	Gminny system zniżek na wydarzenia i ofertę kulturalno-rekreacyjno-sportową dla osób starszych i z niepełnosprawnościami
	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych
	Organizacja, wspieranie i promocja imprez integracyjnych, kulturalno-rozrywkowych, artystycznych, rekreacyjnosportowych, historycznych szczególnie projektów realizowanych w przestrzeni publicznej
	Budowanie poczucia odpowiedzialności mieszkańców za gminę – angażowanie w procesy decyzyjne, konsultowanie ważnych decyzji z mieszkańcami

8.1.3. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy gospodarczej

Strefa gospodarcza	
Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 1: Poszerzenie oferty turystycznej	Systematyczna aktualizacja informacji na temat gminy na stronie internetowej Urzędu Gminy
	Zwiększanie zaangażowania władz lokalnych na temat marketingu terytorialnego
	Wyznaczenie nowych szlaków turystycznych

	Opracowanie mapy turystycznej gminy
--	-------------------------------------

Strefa gospodarcza	
Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 2: Wspieranie gospodarstw rolnych	Aktualizacja informacji o istniejących terenach rolniczych i usługowych oraz ich przeznaczeniu
	Rozwijanie współpracy z instytucjami okołorolniczymi na rzecz poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych
	Wsparcie drobnych producentów rolnych oraz promocja i wykorzystanie lokalnych produktów podczas imprez organizowanych przez gminę

Strefa gospodarcza	
Cel strategiczny 3: Poprawa konkurencyjności gospodarczej gminy	
Cel operacyjny	Wykaz kierunków działań/działań
Cel operacyjny 3: Wspieranie przedsiębiorczości	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu promocji szkoleń, staży, kursów dla mieszkańców gminy
	Organizacja spotkań informacyjnych z doradcami zawodowymi
	Kontrola nad jakością kształcenia w szkołach gminnych
	Udostępnianie informacji na temat uzbrojenia działek pod inwestycje
	Wsparcie rozwoju sektora poza rolnego, zwłaszcza w zakresie produkcji i przetwórstwa rolno – spożywczego
	Stworzenie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów

IX. Oczekiwane rezultaty planowanych działań

Stała obserwacja procesu wdrażania Strategii oraz efektów podejmowanych działań stanowi jeden z kluczowych elementów dla powodzenia całego procesu realizacji zamierzeń rozwojowych zdefiniowanych w misji i wizji gminy. Odpowiednio zaplanowany, właściwie wdrożony i sprawnie funkcjonujący system monitoringu jest podstawowym narzędziem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny stopnia zaimplementowania zapisów Strategii oraz warunkującym skuteczne zarządzanie procesem jej wdrażania.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań będą badane na podstawie wyznaczonych wskaźników monitoringu, przedstawionych w poniższych tabelach.

Tabela 6. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy przestrzennej.

Strefa przestrzenna				
Cel operacyjny 1: Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej				
Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa – 2020 rok	Oczekiwany trend	Źródło danych
Długość przebudowanych dróg gminnych	km	24,6	↑	Urząd Gminy
Długość wybudowanych chodników	km	2,9	↑	Urząd Gminy
Długość ścieżek rowerowych	km	0	↑	Urząd Gminy
Liczba oznakowanych przejść dla pieszych	Szt.	1	↑	Urząd Gminy
Liczba zmodernizowanych/wybudowanych punktów świetlnych	Szt.	Obecnie zainstalowanych jest 611 lamp	↑	Urząd Gminy
Liczba lokalnych przewoźników na terenie gminy	Szt.	2	↑	Urząd Gminy
Liczba zmodernizowanych przystanków autobusowych	Szt.	10	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 2. Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej				

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

Powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	%	0	↑	Urząd Gminy
Powierzchnia nowych terenów zielonych	ha	0	↑	Urząd Gminy
Liczba parków, skwerów, łąk ekologicznych	Szt.	2	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych obiektów małej infrastruktury	Szt.	3 (place zabaw)	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej				
Stopień skanalizowania gminy	%	30,0	↑	Urząd Gminy
Stopień zwodociągowania gminy	%	98,45	↑	Urząd Gminy
Długość sieci gazowej na terenie gminy	Km	0	↑	PSG Sp. z o.o.
Liczba zrealizowanych działań z zakresu doposażenia OSP	Szt.	8	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 4. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu				
Liczba nowych dużych instalacji OZE (m.in. farm fotowoltaicznych)	Szt.	4	↑	Urząd Gminy
Liczba dofinansowań do likwidacji kotłów węglowych	Szt.	1 (wymiana 56 kotłów)	↑	Urząd Gminy
Poziom lesistości	%	11,18	↑	GUS
Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zrealizowanych działań z zakresu edukacji ekologicznej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zrealizowanych działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej	Szt.	0	↑	Wody Polskie
Liczba działań edukacyjnych dla rolników celem przygotowania upraw na obserwowane zmiany klimatu	Szt.	0	↑	Urząd Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

Tabela 7. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy społecznej.

Strefa społeczna				
Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa – 2020 rok	Oczekiwany trend	Źródło danych
Cel operacyjny 1: Poprawa warunków i jakości kształcenia				
Liczba nowych dodatkowych zajęć szkolnych pozalekcyjnych	Szt.	5	↑	Placówki oświatowe
Liczba żłobków	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych przyszkolnych obiektów sportowych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych zajęć dodatkowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym	Szt.	1	↑	Placówki oświatowe
Liczba wyposażonych placówek oświatowych pod kątem sprzętu informatycznego	Liczba placówek	2	↑	Urząd Gminy
Cel strategiczny 2: Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego				
Liczba obiektów nowej infrastruktury rekreacyjnej	Szt.	4 (siłownie zewnętrzne)	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych świetlic środowiskowych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych wiat dla spotkań lokalnej społeczności	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zorganizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Cel strategiczny 3: Wysokiej jakości usługi zdrowotne				
Liczba lekarzy specjalistów dostępnych na terenie gminy	Liczba specjalistów	5	↑	Urząd Gminy
Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do osób niepełnosprawnych	Szt.	0	↓	Urząd Gminy
Liczba sprzętu bazy rehabilitacyjnej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

Liczba działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej w szkołach	Szt.	6 (odbiorcy działań – 435 uczniów ze szkół podstawowych)		Placówki oświatowe
Cel strategiczny 4: Integracja i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy				
Liczba działań z zakresu integracji międzypokoleniowej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba organizacji pozarządowych	Szt.	1	↑	Urząd Gminy
Liczba zorganizowanych konsultacji społecznych z mieszkańcami	Szt.	1	↑	Urząd Gminy

Tabela 8. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy gospodarczej.

Strefa gospodarcza				
Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa – 2020 rok	Oczekiwany trend	Źródło danych
Cel operacyjny 1: Poszerzenie oferty turystycznej				
Długość nowych szlaków turystycznych	km	0	↑	Urząd Gminy
Liczba map turystycznych gminy	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Liczba wykonanych aktualizacji informacji na temat gminy na stronie internetowej	Szt.	0	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 2: Wspieranie gospodarstw rolnych				
Liczba gospodarstw rolnych na terenie gminy	Szt.	945	↑	Urząd Gminy
Liczba podjętych współprac z instytucjami okołorolniczymi na rzecz poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych	Szt.	0	↑	Urząd Gminy

Cel operacyjny 3: Wsparcie przedsiębiorczości				
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Szt.	19	↑	GUS
Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych	ha	0	↑	Urząd Gminy
Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych z doradcami zawodowymi	Szt.	0	↑	Urząd Gminy

X. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej prezentuje pożądane kierunki rozwoju przestrzennego określonego terytorium/obszaru w danym horyzoncie czasowym. Przedstawia on zmiany, jakie powinny zaistnieć w przestrzeni, by zrealizować wyznaczone cele strategiczne oraz osiągnąć efekty tych celów.

Podstawowym dokumentem, na podstawie którego wyodrębniono model funkcjonalno-przestrzenny Gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rościszewo. Na strukturę funkcjonalno – przestrzenną gminy składa się:

- strefa zainwestowania osadniczego, którą tworzą: zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa, mieszkaniowo-usługowa, zabudowa produkcyjno – składowa oraz zabudowa rekreacyjna. Główny układ zabudowy jest usytuowany w środkowej części gminy, przy drodze wojewódzkiej nr 541 (ośrodek gminny Rościszewo), i przy rz. Skrwie i powiatowym układzie dróg (wieś Łukomie, Stopin). Największą miejscowością będącą również ośrodkiem administracyjnym (siedziba urzędu gminy) i usługowym jest miejscowość Rościszewo.
- strefa otwartej przestrzeni, którą tworzą pola uprawne, lasy, sady, kompleksy łąk i pastwisk.
- strefa ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych, którą tworzy dolina Skwy.
- układ komunikacyjny, który tworzy droga wojewódzka Nr 541, drogi powiatowe, drogi gminne.

Strukturę funkcjonalno – przestrzenną w gminie tworzą:

- **podstawowy układ komunikacyjny** tj. droga wojewódzka Nr 541, drogi powiatowe, drogi gminne,
- **układ jednostek osadniczych:** w miejscowości gminnej Rościszewo – funkcje mieszkaniowo-usługowe, w miejscowości Łukomie, Stopin - funkcje mieszkaniowo- usługowe, w miejscowości

Puszcza - funkcje rekreacyjne, zabudowa zagrodowa skupiająca się wzdłuż układów komunikacyjnych i ulegająca przekształceniom w kierunku wielofunkcyjnego rozwoju,

- **rolnicza przestrzeń produkcyjna,**
- **strefa ekologiczna** tworzona przez dolinę rzeki Skrwy, Chraponianki, kompleksy leśne, oraz pomniejsze dolinki cieków (w tym rowy melioracyjne) wraz z użytkami zielonymi pełniące rolę układów wentylacyjno – nawadniających.

Ogólnie należy stwierdzić, że istniejące zagospodarowanie w gminie jest zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Północna i wschodnia część jest zagospodarowana ekstensywnie, następuje restrukturyzacja funkcjonalna istniejącego osadnictwa rolniczego w kierunku rozwoju funkcji rekreacyjnych.

W części środkowej i południowej gminy, gdzie dominują gleby dobre, w tym podlegające ochronie przed zamianą przeznaczenia na cele nierolnicze prowadzona jest intensywna gospodarka rolna. W miarę zwarta zabudowa jest skupiona głównie w miejscowości gminnej Rościszewo, w Łukomiu i Stopinie oraz wsiach Polik, Lipniki, Rzeszotary Stara Wieś, Rzeszotary Chwały.

Zabudowa zagrodowa skupiona jest głównie wzdłuż dróg powiatowych i gminnych.

Północna i wschodnia część gminy to głównie łąki, kompleksy leśne należące do Nadleśnictwa Sierpc.

Związki gminy z obszarami sąsiednimi mają miejsce w następujących dziedzinach:

- środowisko przyrodnicze; Zachodnia, północna i wschodnia część gminy wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Przyczecze Skrwy Prawej, który jest częścią krajowego systemu obszarów chronionych.
- problematyka gospodarcza; aktywizacja gospodarcza w zakresie funkcji rekreacyjnych obszarów funkcjonalnie związanych z Doliną Skrwy i lasami.
- komunikacja; Powiązania regionalne stanowią: droga wojewódzka: Nr 541 relacji Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Sierpc - Dobrzyń n/w,
- infrastruktura techniczna; linia elektroenergetyczna WN 110 kV relacji GPZ Sierpc – GPZ Żuromin.

Według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego gmina Rościszewo położona jest w obszarze problemowym płockim o najniższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego, o najniższym dostępie do dóbr i usług, którego głównymi cechami są:

- wysoki udział pracujących w rolnictwie i relatywnie niska przedsiębiorczość,
- odpływ ludności, szczególnie młodych, wykształconych z obszarów wiejskich,
- niedoinwestowanie pod względem infrastruktury technicznej,
- duże predyspozycje do kształtowania powiązań przyrodniczych,
- pasmo przyrodniczo-kulturowe rzeki Skrwy.

Dla obszaru tego określono politykę przestrzenną polegającą na ukierunkowaniu zasad zagospodarowania przestrzennego na ożywienie gospodarcze obszaru, poprawę warunków życia i mobilności mieszkańców realizowane m.in. przez:

- koncentrację struktur zurbanizowanych opartych na lokalnych centrach osadniczych z wykształconym poziomem usług podstawowych,
- przełamywanie barier i ograniczeń rozwoju wynikających z powiązań komunikacyjnych obszaru,
- wykorzystanie walorów wartości kulturowych i środowiska przyrodniczego; wykorzystanie pasm przyrodniczo-kulturowych do rozwoju turystyki,
- rozbudowę infrastruktury technicznej i infrastruktury ICT,
- tworzenie pozarolniczych miejsc pracy,
- kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą,
- podnoszenie poziomu produkcji rolnej przez rozwój specjalizacji i wdrażanie ekologicznych form produkcji.

XI. System realizacji Strategii

Prawidłowy proces wdrażania Strategii opiera się na wielu czynnikach. Jednym z kluczowych zadań gminy jest współpraca władz lokalnych z mieszkańcami gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030 nie stanowi aktu prawa miejscowego, jednak powinna być elementem przewodnim przy dalszych planach rozwojowych Gminy. Jako że Strategia jest dokumentem wieloletnim i obejmuje okres 9 lat, wdrażanie strategii powinno odbywać się etapowo. Osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie powinny być Władze Gminy (w tym Wójt oraz Urząd Gminy, jak i wszystkie jej jednostki).

Organem odpowiedzialnym za realizację dokumentu Strategii jest Wójt. Strategia wdrażana będzie bezpośrednio przez Urząd Gminy w Rościszewie, zgodnie z ich kompetencjami oraz przez jednostki podległe Urzędowi Gminy:

- Kultura: Gminna Biblioteka Publiczna,
- Oświata i wychowanie: Szkoła Podstawowa w Rościszewie i Łukomiu, Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Rościszewie, Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Łukomiu, Zespół Wychowania przedszkolnego w Rościszewie, Punkt Przedszkolny w Łukomiu,
- Pomoc społeczna: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rościszewie.

Realizacji Strategii służyć będą narzędzia w postaci strategii sektorowych, funkcjonalnych planów i programów, określające szczegółowo sposoby realizacji celów. Część z nich zostanie oparta o już istniejące dokumenty. Powinny one zostać zaktualizowane w celu dostosowania do nowych celów strategicznych. Realizacja niektórych z tych celów będzie wymagała opracowania nowych polityk, planów lub programów.

Wykaz funkcjonujących dokumentów/polityk na terenie gminy, które będą stanowiły uszczegółowienie zapisów strategii:

- Wieloletniej Prognoza Finansowa,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- Gminny Program Opieki Nad Zabytkami na lata 2016-2019,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2024 z perspektywą do 2028 r.,
- Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej,
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2026,
- Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania. Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Wszystkie dokumenty wykonawcze opracowywane na terenie gminy Rościszewo powinny wykazywać spójność i uwzględniać zapisy przedmiotowej Strategii.

11.1. Monitoring

Proces monitoringu powinien uwzględniać wskaźniki monitoringu przypisane poszczególnym działaniom (wskazane w rozdziale Oczekiwane rezultaty prowadzonych działań). Monitoring powinien być prowadzony co najmniej raz w roku.

Sprawozdawczość *Strategii* zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie art. 28a. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2020 poz. 713 ze zm.), obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy.

11.2. Ewaluacja

Ewaluacja Strategii dotyczy oceny stopnia realizacji założeń Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy gminy i jej mieszkańców.

Ewaluacja Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030 będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań (ex ante) – odpowiada na pytanie: Czy i w jaki sposób *Strategia* przyczyni się do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy?
- ocena w trakcie realizacji działań (on-going) - odpowiada na pytanie: Czy przyjęte cele i podjęte w ich następstwie działania zmierzają we właściwym kierunku?

- ocena po realizacji działań (ex post) - ocena długoterminowego wpływu *Strategii* odpowiada na pytanie: Czy efekty wynikłe z zastosowania *Strategii* są trwałe?

W wyniku prowadzonych działań ewaluacyjnych może okazać się, że *Strategia* wymaga aktualizacji. Aktualizacja obowiązującej strategii powinna zostać przeprowadzona w przypadku zasadniczej zmiany uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, wpływających na rozwój społeczno gospodarczy oraz przestrzenny gminy.

Sugeruje się, aby ocena zasadności przeprowadzenia aktualizacji *Strategii* przeprowadzana była minimum co 5 lat.

XII. Ramy finansowe i źródła finansowania

Chcąc zrealizować konkretne zamierzenia wynikające ze *Strategii*, oprócz zasobów ludzkich, organizacyjnych i rzeczowych, niezbędne jest posiadanie odpowiednich nakładów finansowych. Znaczna część projektów do realizacji w ramach *Strategii* wymaga dużych nakładów finansowych przewyższających możliwości budżetowe gminy Rościszewo.

Realizacja działań i projektów w ramach *Strategii* może być finansowana z następujących źródeł:

- środki własne gminy,
- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki funduszy celowych np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

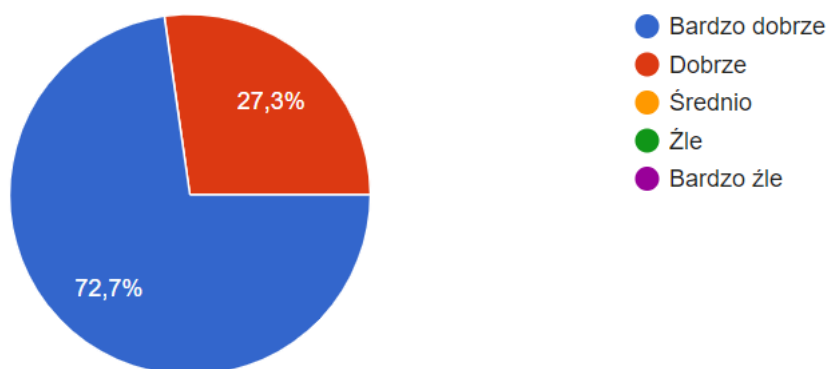
Ze względu na wysokie koszty inwestycji możliwe jest łączenie poszczególnych możliwości finansowania.

Mając na względzie ramy czasowe obowiązywania opracowanej *Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo* na lata 2021 – 2030, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych będzie przypadalo na końcówkę perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020, ale przede wszystkim obejmie już nowy okres Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027.

XIII. Wyniki ankietyzacji przeprowadzonej na rzecz opracowania Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

Na potrzeby opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030* przeprowadzono ankietyzację wśród mieszkańców gminy. Wyniki ankietyzacji przedstawiono poniżej.

W pierwszym pytaniu ankietowanych mieszkańców poproszono o odpowiedź jak się *mieszka na terenie gminy Rościszewo*? Zdecydowana większość ankietowanych oceniła bardzo dobrze jakość życia na terenie gminy.

Wykres 3. Ocena jakości życia na terenie gminy Rościszewo.

Ankietowanych mieszkańców poproszono o wskazanie 3 obszarów wymagających najpilniejszej poprawy w obszarze *Usługi komunalne i społeczne*. Najczęściej udzielane odpowiedzi dotyczyły konieczności:

- Stworzenia dostępności do żłobków,
- Rozbudowy sieci gazowej,
- Realizacji działań na rzecz integracji mieszkańców,
- Poprawy dostępności do służby zdrowia,
- Zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Kolejne pytanie dotyczyło wskazania 3 obszarów wymagających najpilniejszej poprawy w obszarze *polityka gospodarcza*. Najczęściej udzielane odpowiedzi dotyczyły konieczności:

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

- Wsparcia dla osób podejmujących lub prowadzących działalność gospodarczą (ponad 90% ankietowanych).

Następne pytanie dotyczyło wskazania *3 obszarów wymagających najpilniejszej poprawy w obszarze turystyka*. Ankietowani mieszkańcy wskazali na konieczność:

- Zwiększenia nakładów na inwestycje sprzyjające rozwojowi turystyki,
- Szerszego wspierania działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy.

Respondentów poproszono o dokończenia zdania: *W gminie Rościszewo najbardziej podoba mi się...*

Najczęściej udzielane odpowiedzi:

- Dużo zieleni, parki,
- Wysoki poziom bezpieczeństwa,
- Kompleks pałacowy.

Następnie ankietowanych poproszono o dokończenia zdania: *W gminie Rościszewo najmniej podoba mi się...* Najczęściej udzielane odpowiedzi:

- Bliskie otoczenie chlewni i kurników wokół budynków mieszkalnych,
- Brak dbałości o czystość na drogach wiodących przez obszary leśne,
- Mała integracja mieszkańców,
- Dostęp do służby zdrowia,
- Brak miejsc pracy i perspektyw dla młodzieży, co powoduje wyludnianie się wsi.

W kolejnym pytaniu ankietowanych poproszono o dokończenie zdania: *Chciałabym / chciałbym, żeby gmina Rościszewo była...*

- Atrakcyjniejsza pod względem podjęcia zatrudnienia,
- Zadbane, czysta i z dużą ilością zieleni, kwiatów,
- Gminą, w której młodzi ludzie będą chcieli spędzić swoją przyszłość,
- Gminą rolniczą, ale bez dominacji wielkich producentów rolnych.

Ankietowanych zapytano *w jakim celu jeżdżą do sąsiednich miast*. Najczęściej udzielano odpowiedzi:

- W celu dokonania zakupów
- Do lekarzy specjalistów,
- W celach rozrywkowych.

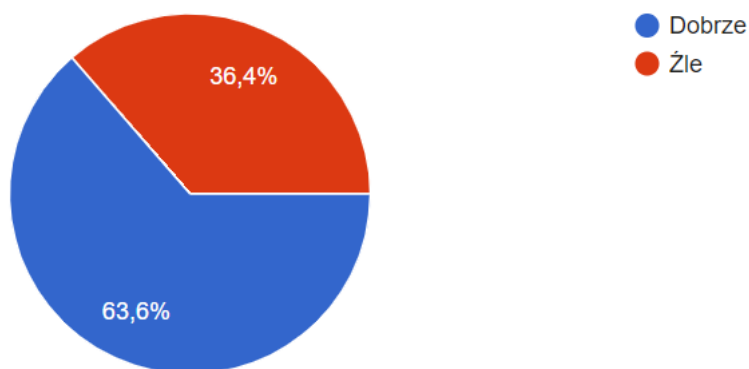
Na pytanie *Jakie jeszcze inwestycje powinny być przeprowadzone w najbliższych latach na terenie gminy Rościszewo?* Najczęściej wskazywano na potrzebę:

- Założenia żłobka,
- Stworzenia miejsc do wypoczynku i integracji społeczności lokalnych,
- Inwestycji mających na celu umożliwienie mieszkańcom pozyskania nowych źródeł energii odnawialnej.

W następnym pytaniu poproszono mieszkańców o wskazanie *Jakich wydarzeń kulturalnych brakuje na terenie gminy Rościszewo?* Najczęściej udzielane odpowiedzi:

- Występów i koncertów zespołów,
- Imprez plenerowych,
- Odpowiedniego wykorzystania istniejącego Domu Kultury.

Pytanie 7 dotyczyło *wskazania oceny rozwiązań komunikacyjnych (m. in. infrastruktura rowerowa, dostępność komunikacyjna) na terenie gminy Rościszewo?* Zdania na ten temat były podzielone, zgodnie z poniższym wykresem.

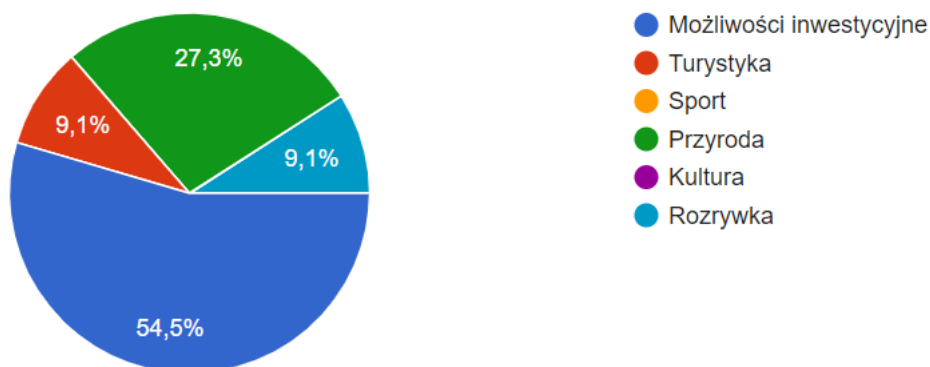
Wykres 4. Ocena rozwiązań komunikacyjnych na terenie gminy Rościszewo.

Ankietowanych, którzy negatywnie ocenili rozwiązania komunikacyjne poproszono o uargumentowanie odpowiedzi. Najczęściej wskazywano na:

- Brak ścieżek rowerowych,
- Brak możliwości komunikacyjnych transportem zbiorowym.

Ankietowani wskazali także *co powinno stać się wizytówką gminy Rościszewo*, zgodnie z poniższym wykresem. Najczęściej wskazywano na możliwości inwestycyjne i przyrodę.

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2021 – 2030

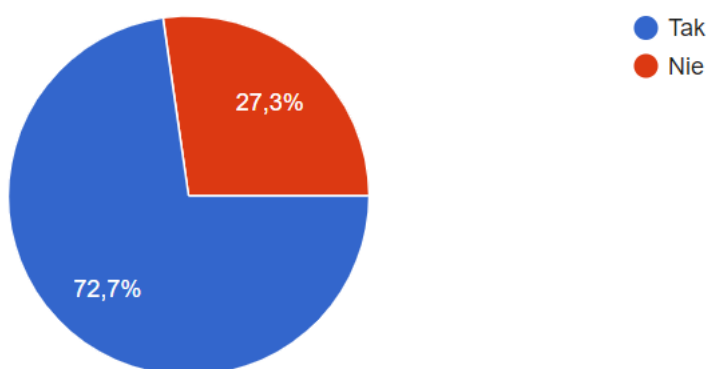
Wykres 5. Wskazanie wizytówki gminy Rościszewo w 2030 roku.

W pytaniu 11 poproszono respondentów o wskazanie, które inwestycje w ostatnich latach były najbardziej potrzebne? Dlaczego? Najczęściej udzielane odpowiedzi:

- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- Poprawa stanu dróg i chodników,
- Inwestycje w odnawialne źródła energii.

W kolejnym pytaniu respondentów zapytano Czy wiążą swoją przyszłość z gminą Rościszewo? Ponad 90% ankietowanych odpowiedziało twierdząco.

Na pytanie Czy chciałaby Pani/Pan, żeby Pani/Pana dzieci wiązały swoją przyszłość z gminą Rościszewo? również zdecydowana większość odpowiedziała twierdząco, zgodnie z poniższym wykresem.

Wykres 6. Odpowiedzi na pytanie 14: Czy chciałaby Pani/Pan, żeby Pani/Pana dzieci wiązały swoją przyszłość z gminą Rościszewo?

W ostatnim pytaniu poproszono ankietowanych o wskazanie z czym chcieliby, aby w 2030 roku była kojarzona gmina Rościszewo. Najczęściej udzielane odpowiedzi:

- bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia,

- niską stopą bezrobocia na lokalnym rynku pracy.

Charakterystyka ankietowanych

Płeć:

- 63,6% ankietowanych to kobiety,
- 36,4% ankietowanych to mężczyźni.

Status zawodowy:

- Osoba pracująca – 81,8%,
- Osoba na rencie / emeryturze – 9,1%,
- Osoba pracująca/emeryt – 9,1%.

Mieszkaniec gminy Rościszewo:

- Tak – 81,8%,
- Nie – 18,2%.

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Rościszewo na tle województwa mazowieckiego i powiatu sierpeckiego.	6
Rysunek 2. Układ komunikacyjny gminy Rościszewo.	7

Spis tabel

Tabela 1. Masa zebranych odpadów komunalnych na terenie gminy Rościszewo.	13
Tabela 2. Masa wyrobów azbestowych [kg] na terenie gminy Rościszewo.	13
Tabela 3. Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności na terenie gminy Rościszewo (stan na 31.12.2019 r.).	22
Tabela 4. Analiza SWOT dla gminy Rościszewo – mocne i słabe strony.	28
Tabela 5. Analiza SWOT dla gminy Rościszewo – szanse i zagrożenia.	29
Tabela 6. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy przestrzennej.	40
Tabela 7. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy społecznej.	42
Tabela 8. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy gospodarczej.	43

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba bezrobotnych na terenie gminy Rościszewo w latach 2015-2019.	17
Wykres 2. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Rościszewo w latach 2015 – 2019.	21
Wykres 3. Ocena jakości życia na terenie gminy Rościszewo.	49
Wykres 4. Ocena rozwiązań komunikacyjnych na terenie gminy Rościszewo.	51
Wykres 5. Wskazanie wizytówki gminy Rościszewo w 2030 roku.	52
Wykres 6. Odpowiedzi na pytanie 14: Czy chciałaby Pani/Pan, żeby Pani/Pana dzieci wiązały swoją przyszłość z gminą Rościszewo?	52